

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak :
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Külföldön: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő :
MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Városi közgyűlés.

(Meglesz a kulturpalota és a városi takarékpénztár. — Kibővítik a gázgyárat. — Megszavaztak 600 ezer korona póthitelt a csatornahálózatra.)

A városi köztörvényhatósági bizottsági ülésnek ma zajlott le az első napja. Ugyanis a tömött tárgysorozattal nem végezhetek ma. Maradt szombatra is beszélgetni való.

A kulturház körül indult meg az első nagyobb vita. Ezen beszélgetések felerészét kitöltötték a közgyűlés délutánjának.

A többi között kellemetlen hatást keltett dr. Freund Jenő bizottsági tagnak egy érdes visszavágása.

A sok beszédben belefáradtak már a hallgatók. Valahonnét a Domahidy Elemér által szervezett „gazdakör” tagjai közül felsóhajtott valaki :

— Elég is lesz már !

Erre vágta vissza Freund :

— Ezt is csak olyan mondta, akinak bizonyosan nem kell a kulturpalota ...

A kellemetlen utóhatású visszavágásért nem igen tapsolták meg Freundot, ellenben később „ráfordult a rud” ! Ekkor meg Freund Jenő kiáltott közbe valamit a Cziffer Nándor beszédebe, mely sok tekintetben érdekes beszéd volt, minthogy „szűzbeszéd” is volt ...

— Engem ne tanítson az ügyvéd ur ! — mondotta Cziffer Nándor. Itt

laktam én már negyven évvel ezelőtt is, amikor az ügyvéd ur még *hátlugomból nadrágba járt* ...

Mindamellett békésen intéződött el az összecsapás. Különösen nagyobb figyelmet és érdeklődést keltett a Domahidy Elemér felszólalása, aki a kulturháznak elhelyezéséről, a város szépítéséről igen tartalmas és tetszéssel fogadott szép beszédet tartott.

Komlóssy Arthur, meg Márk Endre hiába szomszédosok a hatvan-utcai részen. Sohsincsnek egy véleményen. Ma is „kontrázták” egymást.

Am „kontra” ide, „rekontra” oda ... Megszavazták a kulturpalotát. A színház mellett, a Kossuth-utcai telken építik majd fel, bár elismerte mindenki, hogy voltaképpen ez a telek sem megfelelő ilyen célra.

Midőn pedig a városi takarékpénztárra került a sor, Szentesi János ütött a szeg fejére.

— Ha nimelyek 50—100 ezer koronával is alapíthatnak bankot, a város is alapíthat a maga hatvannagy milliójával ! Több kamatot kap a *pisze*, meg a polgárság is *olcsóbban* kapja majd a *pizt* ...

— Olcsó pénz ! Hm ! Olcsóbb pénz ! Ez az ! ... A bizottsági tagok többsége derűs arccal *vokolt* le a városi takarékpénztár mellett.

*

Fél négy órakor nyitotta meg a közgyű-

lést *Weszprémy* Zoltán főispán. Bejelenti, hogy a tárgysorozaton levő tárgyakon kívül a mai közgyűlésen szerepel egy önálló indítvány is. Több bizottsági tag javasolja, hogy a szervezési szabályrendeletet, mely hónapok óta fekszik elintézetlenül a miniszteriumban, a közgyűlés sürgesse meg felírtilag. A közgyűlés napirendjén sok fontos ügy szerepel, amelyek közül kiemeli Hajdúvármegye kérelmét s ajánlja, hogy a közgyűlés méltányosan intézze el.

A közgyűlés elsősorban az önálló indítványt hallgatja meg s veszi tárgyalás alá. Az indítványban vázolja van a tisztviselők nehéz helyzete és a súlyos megélhetési viszonyok, amelyek miatt a városi alkalmazottak nagyon nehéz helyzetben vannak. A szabályrendeletet még mindig nem hagyják jóvá a miniszteriumban. A tanács a maga részéről a közgyűlés jóindulatába ajánlja az ügyet.

Dr. *Ferenczy* Gyula : Legjobb lesz, ha küldöttség útján sürgeti meg az ügyet a tanács. Az önálló indítványt nagy lelkesedéssel elfogadja a közgyűlés.

Átiratok.

Elfogadta a közgyűlés a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát, mely felirattal való támogatását célozza Zemplén vármegye átiratát, a Borsiban felállítandó Rákóczi-ház, Bors vármegye átiratát az önálló bank ügyében és a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesteri értekezletének átiratait.

Kiseb ügyek.

A magyar városok országos egyesülete ez év május 21 és 22-én Budapesten kongresszust tart, amelyre meghívta Debreczen városát is a kongresszust előkészítő bizottság. Egyszermind felhívta a várost, hogy 200 korona díjjal lépjen be az egyesület tagjai közé. A közgyűlés a tanács javaslata alapján a belé-

A „stolaczi hős”-ről.

— Mihálcics György a 3-dik honvéd gyalogezred parancsnoka. —

Most, hogy fiainkra, véreinkre, derék katonáinkra ismét a megpróbáltatás napjai várhatók, tanulságos visszaemlékezni az 1878-iki bosnyák hadjárat egyik legérdekesebb *epizódjára*. Annyival inkább közelebb áll hozzánk ez a történet, mert hiszen a történet hőse, a kiváló magyar honvéd katona jelenleg is mi közöttünk él.

Azok, akik most sápadoznak, kornyadoznak a háborus hírek, híresztelések olvastakor, erősödjenek meg a *Mihálcics* György ezredesnek, a debreceni 3-dik honvéd gyalogezred parancsnokának hőstettén, amely a katonai éretnyeknek egyik legszebb példája.

A császári és királyi 32-dik gyalogezred történetében részletesen megvan írva ez a hőstett, melyet mi most tanulságos például főbb vonásaiban felelevenítünk.

A stolaci várba bezárva.

1878-ban, augusztus 14-én Pachner alvezetes a 32-dik gyalogezred 1. zászlóaljával tropikus hőségben indult Stolacra, ahová csak este érkezett meg a zászlóalj kimerülten.

15-én a felváltott 2. zászlóalj elhagyta Stolacot. 16-án reggel 5 órakor a fél 1. század fedezetével a zászlóalj eleség-kocsijai, az élelmezés kiegészítésére, Metkovic felé indultak, de alig hagyták el a várost, a magaslatokról, a felkelőktől *sortűzet* kaptak. Mire a „vonat” visszatért, a 1/2 század pedig harchoz

fejlődött és e csatározásban 6 halottat és 5 sebesültet vesztek. Midőn pedig lassan harcolva visszavonultak, a felkelők az erődöt is körülzárták és kölesönös tűzharc következett, miután a zászlóalj-parancsnok a „felszólításra” sem adta fel az erődöt, estére már mintegy 1000—1200 felkelő zárta körül. Az erődítés létszáma 20 tisz, 751 legénység, 2 orvos, 12 sebesültvivő, 73 ló, 9 sebesültből és néhány beteg török katonából állott. Nem az ellenség ereje volt a fenyegető, hanem a kedvezőtlen fekvése az erődnek, melyet három oldalról uraltak a hegymagaslatok, negyedik oldalán pedig a felkelő város fektűt. Az élelem, de különösen a vízhiány is fenyegetővé tette helyzetüket.

17. és 18-án tovább folyt a tűzharc. Vízük már csak egy napra való volt. A lőtár is fogytán volt és a poshadt víztől, romlott kukorica lisztől egymásután dültek ki a katonák. Ugy hogy a hadosztály parancsnokságtól *haladéktalanul* segítséget kellett kérni.

Erre az önfeláldozó *hírvivő szolgálatra* — mely egyértelmű volt a *biztos elfogatással* és *megcsontkítással* — *Mihálcics* György tiszt-helyettes önként jelentkezett a zászlóalj parancsnokánál és mivel jártas volt az ország nyelvében, ismerte a benszülöttek szokásait, augusztus 18-án török katonai áruhába öltözött. Töltést, fegyvert is vett magához. Bajtársai meghattan bucsuztak el tőle.

Az est leszálltával kötélben bocsátották le Mihálcicsot és az első veszedelmes kalandot akkor érte, midőn a merdek lejtőn lefelé bandukolt.

Rálöttek. A citadellából saját katonája lőtt

rá. A lövés villanásánál felösmerte a század szabója sápadt, kiéhezett arcát.

— Nem szabad lőni ! egy szikla mögé bujva még hallotta a kiadott parancsot ... Azután zajtalanul, gyorsan ereszkedett le a lejtőn, midőn a szabad mezőt elérte, néhány török majoron is átjutott, pipára gyujtott. Vidám szerb dalt kezdett énekelni. Tovább haladt vakmerő útján.

A felkelők között.

A szabad mezőn mindenfelé felkelő csoportok táboroztak és mivel nem lehetett a vad banditákat kikerülni, Mihálcics merészen az egyik csoporthoz lépett.

— Jó estét ! felelték a tábori tűz mellől és hogy észbe ne kapjanak, fel ne ugráljanak, Mihálcics durván förmedt rájuk :

— Ülve maradni ! A bég küldönce vagyok. Fontos hirt kell a sváboknak vinni. — Mondjátok meg, hol akadok rájuk a leghamarabb ? ... A felkelők habozva tekintettek őszre, de Mihálcics a benszülött tájszóval rájuk ripakodott : Gyorsan felelj, mujó ! Különbben egy fejjel rövidebb leszel.

A banda vezére menten felugrott és alázatosan mutatta meg a Domanovic-felé vezető utat. Még sok szerencsét is kívánt Mihálcicsnak.

Élet-halál harcban.

Mihálcics, midőn már azt hitte, hogy kijutott a veszedelemből, fent a poprádi magaslaton kettős őrszemre bukkant és mivel ezek előtt már lehetetlen volt észrevétlenül el-

pést nem szavazta meg, bár dr. Ferenczy Gyula erősen érvelt amellett, hogy mily nagy előnyei vannak a belépésnek.

A kereskedelmi és iparkamara kérelmére az iparművészeti kiállítás céljaira ezer koronát szavaztak meg.

Vecsey Imre főjegyző jelentését, melyszerint az 1909. évi választott bizottsági tagok névjegyzékének két példányát a tanács a belügyminiszterhez felterjeszti — tudomásul vették. Tudomásul vette a közgyűlés ama bejelentést is, hogy a közigazgatási bizottság feyelmi választmányába a tiszti főügyész helyetteséül dr. Dóczy Emil alügyészt választották be.

A központi választmányba szavazottbbséggel Csanak Jánost és dr. Tóth Emilt választották meg.

Muzeumi bizottság megalakítása.

Előterjesztést tett ezután dr. Tóth Emil a városi muzeumi bizottság ujjaalakításáról. A bizottság igazgatója Löfkovits Arthur lett, tagjai pedig 1914 évi megbizatással dr. Ferenczy Gyula, dr. Jászai Rezső, Kertész János, Komlóssy Arthur, Kozma László, dr. Löfkovits Márton, dr. Megyeri Pál, Török Péter, Sesztina Jenő, dr. Tüdős János. Szakértő és érdeklődő egyének közül dr. Boldizsár Kálmán, Könyves Tóth Kálmán, H. Öreg János, Pálffy József, dr. Papp Károly, Sárvary Lőrinc. A bizottság elnök Oláh Károly kulturtanácsnok, hivatalbóli tagjai, a muzeumőr, a főügyész és főszámvevő.

Névszerinti szavazás következett az özv. Kroszula Mátyásné tulajdonát képező Hadházi-ut 11. sz. házának megvétele ügyében. A közgyűlés 330. szavazattal elhatározta a ház megvételét.

Vita a kulturpalota körül.

Dr. Tóth Emil előterjesztette ezután a kulturpalota ügyében a tanács is a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát. Ismeretes, hogy a tanács a Péterfia-utca végére, a bizottság pedig a Kossuth-utca javasolja a palotát.

Előadó kérte a tanácsi javaslat elfogadását,

Komlóssy Arthur: Nem szerencsés a tanács ajánlata s a másik három terv óriási előnyben van felette. A hatvan-utcai Csokonai-ház a legalkalmasabb, mint amely takarékosági szempontból is előnyösebb a többinél. A tanács terve, mely a Péterfiára akarja a palotát építeni, mert elesik a város központjától, a Piac-utcai telek nagyon drága s a Kossuth-utcai már csak azért sem alkalmas, mivel a színháznak rovására lenne.

ossonni, az egyik őrszemét lelőtte. Majd a másik őrszemre is rálőtt, ki kefvőhelyéből ugrott fel. Ezt is eltalálta, de nem halálosan. A két lövés és a sebesült felkelő orditozására felriadt az egész őronal.

Mihalcsicsot üldözőbe fogták a felkelők. Az egy óráig tartó hajtvadászat után a bokros, sziklás terepen egy tátongó mélységnek szorították neki. Már tüzeltek is rá . . . Előtte a mélység tátongó . . . Mihalcsics megragadva a közelebbi bokor ágát, leereszkedett és a függélyes sziklafalon bokortól-bokorba kapaszkodva ereszkedett alá a meredek sziklajakadékon, mignem egyszer függve maradt. Sem bokorba, sem sziklahasadékba nem vethette meg a lábát, tehát eleresztette a galyát és ötméteres esés után a puha pázsitra dobtant. Nem történt baja . . .

Odafent dühöngve kiabáltak az üldözői: — Itt nem mehetett le, hacsak nem az ördög.

— Ha lement, majd megtaláljuk reggel a holttestét.

Közeledés a cél felé.

Mihalcsics fiatal sudaru erdőben tápáskodott fel és nemhiába igyekezett jól tájékozódni, a sötétben addig botorkált, hogy 19-én reggel 5 órakor elérte a metkovic—mostári utat. Megváltó szöként zudult a fülébe az erőteljes:

— Állj! Ki vagy?!

A 33-dik vadász-zászlóalj elővédjei lefegyverezték és a zászlóalj-parancsnok elé kísérték az álhúhász törököt. Természetesen kide-

Ciffer Nándor: 1700 gyermek van Debreczenben iskoláztatás nélkül. — Szívesen járul hozzá a kulturpalotához, de előbb építsünk iskolákat és óvodákat, mert alulról kell kezdeni a művelődés terjesztését, — Az ügynek napirendről való levételét kéri. — Ha pedig a közgyűlés ragaszkodik a kulturpalotához, akkor nézzen valami köztér után, mely a mostani tervbe vett telkeknél alkalmasabb.

Márk Endre a Kossuth-utcai telket ajánlja.

Freund Jenő dr. is a Kossuth-utcai terv mellett van.

Domahidy Elemér: Csaknem inzulváns az, hogy melyik részen van elhelyezve a kulturpalota. De a szépészeti kérdés is fennforog itt, melyet figyelembe kell venni. Azokat az utcákat fejlesztik a nagyvárosok, melyek kivezetnek a zöldbe, a ligetekbe, erdőbe. A kulturpalotát szabad térre óhajta tenni. A felhözött tervek közül egyiket sem tartja olyannak, mely megfelelne. A szabályozási terv szerint nem lehetne-e kiválasztani egy helyet, mely alkalmas volna. A Péterfia elején talán lehetne alkalmas helyet találni. Vigyázni kell a hely megválasztására, hiszen évek óta vásárolja össze a város a házakat és sajátítja ki azokat, hogy később felhasználja.

Révi Nándor dr.: Tekintettel kell lenni arra, hogy olyan helyet találjon a város, mely az esetleges bővítésekre alkalmas legyen. — Ajánlja a Piac-utca 85—87. szám alatti Harstein-féle telket, mely 1900 négyyszögöl területű. — A két telek 280—300 ezer koronáért megvehető. Indítványozza, hogy a közgyűlés mondja ki, hogy a tanács a Piac-utcai 85—87. sz. telkek megvétele iránt tegyen intézkedést s ha a megvétel nem sikerülne, ugy a Kossuth-utcai telken építtessék fel a palota.

Löfkovits Arthur: Sietni kell az ügygel, mert a jelenlegi kormány alatt reményünk van, hogy 3—400 ezer koronát megkapunk, de a jövőre vonatkozólag semmi biztosítékunk nincs. A Kossuth-utcai telket ajánlja.

Szentesi János a Deák Ferenc-utcai Vaytelket s a bábaképezde melletti teret ajánlja.

Csurka István: Ellene van a halasztási indítványoknak, lépjen a közgyűlés a haladás útjára.

Aczél Géza: Egyik telket sem tartja megfelelőnek, de az idő rövidsége kényszerítette a tanácsot, hogy javaslatot tegyen. Ezért hozta javaslatba először a Péterfia-utcai, másodsorban a Kossuth-utcai telket. Minthogy a Kos-

rült minden és a tisztek lelkesen üdvözölték Mihalcsicsot, aki jelentését lemásolás végett átadta a parancsnoknak . . . Majd Dománovicig velök tartott, ahol arról értesült, hogy a 3-dik hegyi dandár Crnicinél áll, lejelentkezett a vadász-zászlóalj parancsnokának és hogy személyesen adja át a jelentést a stolaci zászlóalj kétséges állapotáról, a felajánlott járort nem fogadván el, egyedül indult el. Találkozott is néhány felkelő csoporttal, de azok nem bántották, sőt nevettek, midőn néhány „rossz viccet” kiáltott feljök.

Annál veszedelmesebb helyzetbe került a saját ezredének az őrszemével szemben. Kénytelen volt az árokba fektüdni, mert a kék hajtvadász bakák rálvöldöztek, majd el is fogták. Most már másodsorban a saját hadseregbeliek.

Célnál és a kitüntetés.

A fő-őrsön természetesen felismerték Mihalcsicsot. Nem győzték eléggé ölelgetni, üdvözölni a bajtársak. Babics ezredes azonnal bemutatta Schluderer dandár-parancsnoknak; nemsokára a Hadur is megjutalmazta a hős katonát. Szeptember 13-án Stólacnál a kivonult egész 18. gyalog hadosztály előtt Jovanovics altábornagy, hadosztály-parancsnok személyesen tüzte mellére a „vitézségi aranyérmét”, — ezenkívül hadnagygyá is kinevezte a király.

A stolaci várakba szorított 1. zászlóalj, midőn már az utolsó korty vizök is elfogyott, augusztus 31-én szabadította fel gyötrelmes helyzetéből a Mihalcsics György által — élet-halál veszedelmek között — értesített 3-dik hegyi dandár.

suth-utcai telek felvételénél és tűzveszélyes voltánál fogva nem alkalmas, így a Péterfia-utcai telek mellett pártolni. Kéri a közgyűlést, hogy adja vissza a tanácsnak az ügyet, mely jobb telek után fog nézni. Ha pedig a közgyűlés ezt meg nem tenné, úgy kéri a tanács javaslatának elfogadását.

Weszprémy Zoltán főispán a vitát berekesztette és szavazásra bocsátotta a kérdést. Hetvenhat szavazattal 21 ellenében a Kossuth-utcai telket fogadta el a közgyűlés.

A városi takarékpénztár.

Vecsey Imre főjegyző előterjesztette a tanács javaslatát a városi takarékpénztár felállítására vonatkozólag. A javaslat kellőleg indokolja a felállítást. A közgyűlés tagjai élénk lelkesedéssel fogadták a javaslatot. A javaslat értelmében a takarékpénztár előkészítésére bizottságot küldött ki, tagjai lettek, mint a bizottság elnöke Kovács József polgármester, tagok Falk Lajos, Komlóssy Arthur, dr. Kemény Gyula, Kernhoffer József, Löfkovits Arthur, Márk Endre, Poroszlai László, ifj. Schwarcz Vilmos, dr. Tüdős János, dr. Szántó Sámuel, Zádor Lajos.

Dr. Szántó Sámuel elfogadja ugyan a javaslatot, de nem hiszi, hogy az alakítandó takarékpénztár fel tudná venni a versenyt a többi takarékpénztárral s hogy általában nem fog tudni a takarékpénztár reuzálni.

Szentesi János: Alapítanak nálunk 100-200 ezer koronával bankokat s az tud reuzálni, hogy ne volna életképes Debreczen városi takarékpénztára. (Élénk helyeslés.)

A javaslatot egyhangulag elfogadta a közgyűlés.

Csatornahálózat póthitel.

Az általános csatornahálózat céljaira a tanács 600 korona póthitel megszavazását kérte olyan indokolással, hogy a közgyűlés által a szabályrendelet készítésekor megszavazott összeg nem elég a csatornahálózat költségeinek fedezésére, mert azóta a munka- és anyagárak lényegesen emelkedtek.

Cziffer Nándor a 600 ezer korona részletezését kéri. Nem szavaz meg oly összeget, melynek rendeltetése világosan nem áll előtte.

Előadó kifejtette, hogy a póthitelre miért van szükség, mely után a 600 ezer koronát a közgyűlést megszavazta.

A légszeszgyár kibővítése.

Vecsey Imre főjegyző előadta a tanács javaslatát a légszeszgyár kibővítése tárgyában. Ismertette a törvényhatósági bizottsággal a kibővítés részleteit s kérte a javaslat elfogadását és a szükséges 475 ezer korona megszavazását.

A légszeszgyár kibővítésével kapcsolatosan kapott az alkalmon két bizottsági tag: dr. Nyiri Ernő és dr. Freund Jenő, hogy kifejezhesse a már annyira ismert vádat: a gáz- és villanyfény bajait. Mindketten indítványt nyújtottak be. Dr. Nyiri azt indítványozta, utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy készítsen a világítási vállalat igazgatóságával tervezetet aziránt, hogy miképen vezethető be a homokkertbe a villamos világítás. — Az elnöklő főispán tudomására hozta a bizottsági tagnak, hogy indítványát a jövő közgyűlésre halassza el, mivel az a jelen közgyűlés tárgysorozatába nem volt felvéve.

Dr. Freund Jenőnek az fáj, hogy a fogyasztók viselik a gázgyár kibővítésének terheit. Ezért indítványozza, hogy a gázárakat 1910 január elsejétől lejjebb szállítsák.

Debreczeni Jenő felelt a kifogásokra, melyek a vállalatot érték. A gázárak leszállítását nem tartja lehetségesnek, különösen a mostani sok beruházás mellett.

A bizottság dr. Freund indítványát 36 szóval 26 ellenében elvetette, azután elfogadta a gázgyár kibővítésére vonatkozó javaslatot s megszavazta a szükséges költségeket.

Az ülést a főispán fél nyolc órakor be-rekesztette.

A közgyűlést ma délután folytatják.

A képviselőház ülése.

(Eredeti tudósításunk.)

Budapest, március 26.

Justh Gyula elnök tíz óra után nyitja meg az ülést.

Jegyzőkönyv hitelesítés után, félremagyarított szavainak helyremagyarázása kér szót.

Achim Mihály: Minden bevezetés személyének megtámadására való vonatkozás nélkül a kongruáról kezd beszélni.

Elnök: Erről már tegnap nyilatkozott a képviselő ur. (Derűtség.) Most tessék ahhoz szólani, amihez szólásra jelentkezett.

Achim Mihály néhány mondat után, a melyeket nem lehetett tisztán meghallani, leül. (Derűtség.)

A kongrua javaslat tárgyalása.

Nagy Dezső: Időszerűnek és szükségesnek tartja a lelkészi jövedelmek rendezését. A felekezeti autonómiáját az állam érdek megóvásával kell megteremteni. A helyes egyházpolitikai alkotások egyik láncszemét látja a javaslatban, azért elfogadja azt. (Helyeslés.)

Markos Gyula: Kijelenti, hogy elfogadja a javaslatot. (Helyeslés.) Nem szabad örömet okozni a szociálistáknak azzal, hogy a papok elégedetlenek legyenek megélhetésükkel, ami által esetleg kisebb energiával működnek a szociálista veszedelem ellen. A holtkézi birtokok fennmaradásáról szól ezután, s rámutat arra, hogy az egyházi birtokokból nálunk a közművelődésnek és szegény ügynek igen sok segítségük van. Ep ezért, szükséges ezek fennmaradása.

Máriássy Mihály: A javaslat legkevésbé sem sérti az egyházak autonómiáját. A sokat kifogásolt negyedik szakasszal az állam garanciát kíván magának szerezni az egyház hazafias működéséről. Ezért helyes e szakasz. A javaslatot elfogadja.

Elnök jelenti, hogy szólásra nincsenek többen feliratkozva, és így a vitát ezennel bezárja.

Mérey Lajos előadó néhány vita közben elhangzott ellenvetésre válaszol röviden és kéri a javaslat elfogadását.

Apponyi miniszter beszél.

Apponyi Albert gróf közoktatásiügyi miniszter: Honorálni kívánta e javaslattal azt a nemes magatartást, amellyel lelkészi karunknál minden nemzeti kérdésben, így a legutóbbi nemzeti ellenállásnál is találkoztunk. (Helyeslés.) A Ház régi becsületbeli tartozása volt e kérdés rendezése és örömmel látta, hogy a javaslat minden oldalról tetszéssel találkozott. — Egyesek kifogásolták, hogy az állam terhére rendezték a papok jövedelmét. Erre az a megjegyzése, hogy így történt ez az egész vonalon, ahol jogos és régi igények kielégítéséről volt szó. Államilag rendezte e kérdést már a 48-as idők törvényhozása is. Ő nem kívánja úgy rendezni az egyházi kérdéseket, amiként azt itt Gyarmathy Dezső szóba hozta. Ha a Ház a konfis koalíciós politikának adna helyet, akkor ő abban a percben távozna helyéről. (Taps.) Sokan keveselték a rendezésnél megállapított összegeket. Neki az állam képességeivel kellett számolnia. Reméli, hogy a jövőben az állam pénzügyei nagyobb áldozatokat is megfognak engedni. (Helyeslés.) Kifogásolták azt is, hogy a magyar nyelv érdekeit nem védi meg elég határozottan a javaslat. — Ő tudja a legjobban, akinek a kezében az állam összes közművelődési ágai összefutnak, hogy milyen mértékben lehet; a magyar nyelv tudásának követelményét forszírozni. Mindent megtett, hogy a saját és a Ház aggodalmait e kérdésben megszüntesse és ez sikerült is. (Helyeslés.) Megengedi, hogy pl. Nagy György, aki nagyon hazafias ember, nem elégszik meg a javaslatban foglaltakkal, csak hogy neki több körültekintéssel kell intéznie a dolgokat, mint Nagy Györgynek. (Derűtség.) Lu-

kács László határozati javaslatát nem fogadja el.

Lukács László: Vártam!

Apponyi Albert: Lukács javaslata bizonyosság arra, hogy vannak az államban felekezettek, melyeknek tagjai államellenes felfogásokat tanúsítanak. Ha pedig ez így van, akkor jogosan lehet követelni, hogy védekezzünk ezen elemek ellen. (Tetszés.) A hitoktatók fizetésének emelése az egyházak belügye. A javaslat igyekszik az összes érdekeknek eleget tenni. Kéri a javaslat változatlan elfogadását. (Eljenzés.)

A javaslatot a Ház általánosságban, változatlanul elfogadta.

A részletes tárgyalás.

A részletes tárgyalás következik ezután. Az első szakaszhoz Csernoch János ad be módosítást.

Nagy György a lelkészi fizetésnek 2400 koronára való kiegészítését kéri. Lukács László hasonló célu módosítást ajánl.

Miniszter és házelnök.

Apponyi Albert kéri az összes módosítások mellőzését, kivéve Csernoch János módosítását, amelyhez hozzájárul.

A Ház ilyen értelemben határoz.

A második szakaszt változatlanul fogadják el.

A harmadik szakaszról

Apponyi Albert jelenti, hogy az e szakaszhoz tervbevevett módosításától eláll, hanem helyette a Kmety Károly által előadandó módosításhoz járul hozzá.

Elnök: Akkor a miniszter ur most nem szólhat.

Ugron Gábor: A miniszter bármikor fel szólalhat.

Elnök: Ne tessék az elnök eljárását megjegyzésekkel kísélni.

Ugron Gábor (ingerülten): Nem megjegyzés volt. Állítás volt.

Elnök (emelt hangon): Mindegy. Nem engedem meg, hogy kritizáljon. Rendre fogom utasítani.

Kmety Károly: Módosítást nyújt be, a melyben azt kívánja, hogy a miniszter ne adhasson dispencziót azoknak a lelkészeknek, akik nem bírják a magyar nyelvet.

Apponyi a magyar nyelvért.

A harmadik szakasz után Apponyi szólalt fel és a javaslatba egy új szakasz bevitelét indítványozta, mely szerint a magyarul nem tudó papok három év alatt kötelesek a magyar nyelvet elsajátítani, mert különben elveszítik a pótlékokra való jogukat. A Ház az indítványt nagy lelkesedéssel fogadta el, mire az ülés hét órakor véget ért.

Szabadalmazott Amerikai CZIPŐK

15)
20) korona
25)

kizárólag
MANDEL LIPÓT
raktárában.

2514

Szerbia forrong.

Hireink a háborús veszedelemről.

Debreczen, március 26.

Megkezdődik-e a leszerelés, vagy nem? Ez a főkérdés most, a bekövetkezett események után. Most, amikor ezeket a sorokat írjuk, még minden homályban van. György trónörökös lemondása befejezett faktum ugyan, sőt arról is érkeztek megbízhatlan és egyelőre ellenőrizhetlen hírek, hogy áruhában szökve elhagyta a szerb fővárost és egyelőre ismeretlen helyre távozott. De lassankint az a felfogás bontakozott ki külügyi hivatalunkban, hogy a monarchia nem az ifjonc, sárgaszájú trónörökös személyének kedvéért tette meg előkészületeit. Voltaképpen a monarchiának teljesen mindegy, hogy Györgynek vagy Sándornak nevezik-e a szerb trónörökösét. A monarchia végre-valahára rendet és állandó állapotokat akar teremteni a Balkánon. Ez pedig György urfi lemondásával még nem következik be.

Minden attól függ, hogy milyen megegyezés jő létre a monarchia és a hatalmasságok között. Szerbiában minden fenekestől felfordulhat, a minthogy felfordult azokon az iszonyu napokon, amikor az Obrenovics-dinasztiával végeztek. Ez mind nem tartoznék a monarchiára. De ha Oroszország nem járulna hozzá teljes egészében a monarchia követeléseire, ha Bécsben nem kapnak teljes garanciát a jövőre, akkor — ha a monarchia most leszerel, — úgy hadi készülődéseivel csak fél munkát végzett, ami kiszámíthatatlan milliókba került és semmi haszna nem lehet.

Ezt mérlegelik most Bécsben és merre nyomódik le a mérleg, ez a jövő titka. Mi most a következőkben foglaljuk össze újabb hireinket.

A belgrádi zavarok.

Belgrád, március 26. Egész Belgrád lázas izgalomban van, mely óráról-órára növekszik. A trónörökös lemondása felszabadította a visszafojtott szenvedélyeket, úgy hogy a legrosszabbtól tartanak. Belgrádban teljes a zűrzavar. Hiteles hírek hiányában a trónörökös lemondásának igazi okairól a legképtelenebb hírek kerülnek forgalomba. A miniszteriumban kijelentik, hogy a trónörökös a miniszterelnökhöz intézett levelében elhatározását tényleg azzal indokolta, hogy őt Kolakovic szolga halálának az előidézésével vádolták. Ezt azonban, jóllehet, a levél szövegét már közzétették, nem akarják elhinni. A háborupárt azt állítja, hogy a kormány azért kényszerítette lemondásra a trónörökösöt, mert a trónörökös a kormánynak azt a szándékát, hogy Bosznia annexiójának a kérdésében csufosan visszavonuljon, keresztül akarta huzni. Egy másik verzió szerint azért mondott le a trónutódlásról, hogy ezzel a jelenlegi helyzetben Szerbia békés szándékát demonstrálják. A legelterjedtebb és legszavahihe-tőbb verzió az, hogy a kormány a Kolakovic-affért felhasználta arra, hogy a trónörökös erre a lépésre rábírja és ezáltal a helyzetből kivezető utat találjon. Sokan annak a gyanúnak adnak kifejezést, hogy a trónörökös lemondása kicsinált dolog közte és a kormány között, abból a célból, hogy a világnak megmutassák, hogy a trónörökös feláldozta magát azért, hogy a békét megmentse. Azt hiszik, hogy a trónörökös lemondása nem végleges.

Megérkezett

óriási mennyiségű és legjobb minőségű férfi női s gyermek czipők, kalapok s női divatáru cikkek, olcsóbban szerezhetők be mint bárhol,

Révész Zsigmondnál

Piacz-u. 27. városi bérház.

A Kolekovics-féle eset.

Belgrád, március 26. Ez a Kolekovics nevezetű ember szolgálja volt Gyorgye trónörökösnek és f. hó 17-én meghalt a kórházban. Fel is boncolták. Az orvosi jelentés szerint „szerencsétlen véletlennek” lett áldozata ez a Kolekovics. Sietés közben lebukott a lépcsőről éjjel 11 órakor, midőn valahol a trónörökös levelét kellett volna kézbesítenie.

Azonban a szerbek úgy beszélnek, hogy Gyorgye herceg maga verte agyon a szolgáját, melyekből azután olyan fegyvert kovácsoltak a szerb trónörökös ellen, hogy az kénytelen lett volna lemondani és megis szökni Belgrádból.

A trónörökös levele.

Zimony, március 26. Belgrádból az a hír érkezett, hogy a trónörökös lemondásának oka az a levél, amelyet a trónörökös, kézbesítés végett, Kolákovicsra bízott s amely Kolákovics balesete miatt illetéktelen kézbe került, aki azt Péter király szárnysegédjének kézbesítette. A levél tartalma kompromittáló a trónörökösnek atyjával való viszonyára.

Unbedingte Unterwerfung.

Bécs, március 26. A külügyi kormány álláspontja Szerbiával szemben az „Unbedingte Unterwerfung”. Ezt a föltétlen megadást joga van követelnie a monarchiának, mert a mozgósítás óriási költségeivel szemben nem számíthat más rekompenciára.

Az orosz protektor.

Bécs, március 26. Hajnaltájon érkezett a sürgöny, amely tudatja Oroszország hozzájárulását a hatalmak együttes akciójához. A hatalmak közt tehát megvan a teljes együttérzés és megvan a bizodalom is, hogy Szerbia, ígérethez híven, aláveti magát a hatalmak akaratának, de aláveti magát monarchiánk követelésének is. A belgrádi jelentések azonban olyanok, amelyek éppen Szerbia és kiváltképpen a Karagyorgye-dinasztia érdekében tennék kívánatossá, hogy Ausztria—Magyarország hadiakcióját be ne szüntesse. A helyzet ma olyan, hogy Szerbia a legjobb akarattal se felelhetne meg a monarchiáknak a leszerelésre vonatkozó javaslatára, mert tartalékosait haza nem bocsáthatja Szerbia, belső békéjének kockázata nélkül. Híre jár, hogy országa kétségbeesett helyzetére való tekintettel Péter király Oroszország protektorátusát kérte.

Angol kölcsön Szerbiának.

Belgrád, március 26. Angolország Szerbiának 160 millió dinár kölcsönt folyósított. A kölcsön biztosítására átengedte összes ércbányáit.

Ki árulta el Gyorgyét?

Belgrád, március 26. A számüzöt trónörökös baráti környezeté azt a hírt terjeszti, hogy Gyorgye trónörököst erőszak alkalmazásával kényszerítették a trónöröklésről való lemondásra. Ugyanolyan módon, a minővel annak idején a bolgárok kényszerítették Battenberg Sándort, hogy a bolgár trónról önként lemondjon. A trónörökös árulója, szerintük, Zsivkovics hadügyminiszter volt, aki Péter királynak a trónörökös jövődö terveiről számolt be.

Gyorgye megszökött.

Belgrád, március 26. György trónörökös automobilon hagyta el a Hrúnka utcában levő palotáját. A palotában nem tudják, hogy a trónörökös hova ment. Informált körök tudomása szerint a trónörökös egy vezérkari tisztnek a környéken levő villájában van.

A trónöröklésről.

Belgrád, március 26. A tegnap este meg-

tartott minisztertanács elhatározta, hogy Novakovic miniszterelnök a királynak tegyen hivatalosan jelentést György trónörökös leveleinek a tartalmáról, mire a király, mint a királyház feje, hívassa magához a trónörökösöt és szólítsa föl nyilatkozatra, vajjon a lemondása akaratának igazi megnyilvánulása volt-e. E nyilatkozat megtétele után a trónörökösrel hivatalos jegyzőkönyvet vesznek föl a lemondásról és közlik a Nagy Szkupstinával. Egyidejűleg a király proklamáció útján tudatja a néppel a trónöröklésben beállott változást.

A szkupstina gyűlése.

Belgrád, március 26. Ma délelőtt s király elnöklése alatt minisztertanácsot tartottak, amely elhatározta, hogy a megváltozott viszonyokra való tekintettel a skupstinát még ma délutánra titkos ülésre hívják össze. A skupstina nem fogadja el a trónörökös lemondását, neki meghurcoltatása miatt elégtételt ad, de kiköti, hogy Szerbiából azonnal utazzék el.

Békés fordulat.

Bécs, március 26. A külügyminiszterium ma délután megkapta az orosz kormány hivatalos jelentését, melyben Oroszország elismeri a Bosznia-Hercegovina annexióját. Diplomáciai körökben megvannak győződve arról, hogy most már a hatalmak közötti megegyezés küszöbön áll.

Budapest, március 26. Wekerle Sándor miniszterelnök képviselők előtt kijelentette, hogy az annexió nyomán keletkezett konfliktus végleges megoldás előtt van.

Belgrád, március 26. Az utolsó 24 óra eseményei teljes változást idéztek elő Belgrád hangulatában. Annak a híre, hogy Oroszország elismerte az annexiót még a legrémesebb reménykedőket is lehűtötte. Általános vélemény az, hogy a nagyhatalmak Szerbiát kiszolgáltatták Ausztria-Magyarországnak. **Belgrádban a háborus láz teljesen eltűnt.** Az utcák csendesek. Képviselői körökben is békésebb törekvésekről beszélnek. A háborus párt teljesen elvesztette a lába alól a talajt. György szerb trónörökös lemondását a szerb sajtó nagyon ridegen tárgyalja és többek között így írnak:

— **Gyorgye lemondása az ország szerencséje.**

György sikkasztott és érzékenykedett.

Belgrád, március 26. Egyes körökben György herceget **állami pénzek el-sikkasztásával vádolják.** A hadügyminiszterlumban háborus célokra összegyűlt összegből **két millió frank eltűnt.** A dologban György herceg kezét vették észre és felszólították, hogy ha nem mond le, vádat emelnek ellene.

Belgrád, március 26. György herceg lemondásának előzményeiről közvetlen környezetéből érdekes dolgok szivárogtak ki. Ezek szerint György herceg szerdán este, mint mindennap, meglátgatta a külügyminiszterium első tanácsosát, hogy átnézze a külföldi hatalmak értesítéseit. A trónörökös ezalatt a napok alatt, különösen egyes lapoknak a szolgával való dolgát feszegető támadásai miatt nagyon ingerült állapotban

volt. A tanács átadta neki Oroszország értesítését, mely azt tartalmazta, hogy Miklós cár felhatalmazta Izvolszky külügyminisztert, hogy a tervezett európai konferencián kívül ismerje el az annexiót. Mikor ezt György elolvasta, a táviratot az asztalra dobta és felkiáltott: — **Igy váltja be a cár a szerb nemzet reményeit. Ezért utaztam én Pétervárra.**

Azután izgatottan hazament és megírta lemondó levelét.

Nem kell az új trónörökös.

Belgrád, március 26. György herceg lakása előtt nagy néptömeg tüntetett és éltette Györgyöt, mint trónörökösöt. Hír szerint Sándor herceg nem fogadja el a trónöröklést. Sándor és György között rendkívül megható jelenet játszódott le. A két testvér összecsókolta egymást. György ezt mondta:

— **Lemondtam a trónról, mert nem vagyok méltó a koronára. Fogadd azt el te.**

Belgrád, március 26. György lemondása nagy lehangoltságot keltett a tisztek között. A tüzérség parancsnoka felhívta a tiszteket, hogy közösen táviratban üdvözlőjkék az új trónörökösöt. A távirat aláírását azonban a tisztek egytől-egyig megtagadták.

A hű szövetséges.

Páris, március 26. Lapjelentések szerint Vilmos császár levelet írt a cárnak és Ferencz Ferdinánd trónörökösnek. A cárnak írt levelében arra hívja fel Miklós cárt, hogy Oroszország fogadja el az annexiót; a Ferdinándnak írt levelében azt közli, hogy Németország szűkség esetén a **Monarchiával szemben a szövetségi hűséget kétszeresen betartja.**

Anglia vezet.

Belgrád, március 26. Azt híresztelik mértékadó helyről, hogy Szerbiára nézve még nem veszett el minden. Anglia véglegesen kezébe vette az annexió ügyét. — Oroszország azért mondott le a vezető szerepről, mert belátta, hogy Szerbia érdekeit nem áll módjában támogatni.

EGYHÁZ, ISKOLA.**Két tanári székfoglaló.**

(A főiskola ünnepe.)

— március 26.

Diszes közönség gyűlt egybe csütörtök délelőtt a főiskola nagytermében, a bölcsészeti akadémia két új tanárának székfoglalójára. Tömmött padosorok, minden irányban megnyilvánuló érdeklődés tette külső hatásaiban is impozánsná a kettős aktust. A székfoglalón képviseltette magát a város, a többi tanintézetek, a többek között a Kegyes tanítórend is. A közönség soraiban két vendéget is láttunk, Hegedüs István és Petz István budapesti egyetemi tanárokat is. Az utóbbival együtt megjelent az ünnepegen bájos neje is.

Az ünnepi aktust Eröss Lajos püspök nyitotta meg, méltatva a nap jelentőségét, kifejtette, hogy ez a két székfoglaló egyik állomás azon az uton, mely az egyetem felé vezet. Annál örömteljesebb ez a két székfoglaló — mondotta — mert nem hiányzó irt kell betölteni, nem egy kidölt férfi helyére állítunk másikat, hanem új alkotásra, új tanszékre küldünk most legelőbb erőket,

Miután Pápay József dr. lépett sürtü éljenzéstől kísérvé az emelvényre és megtartotta mély tanulmányra és kutató főre valló székfoglalóját a finn nyelv összehasonlító nyelvészetéről, melynek fontosságát fejtegette. A tanulmány különösen sok adataival keltett kellemes meglepetést.

Hasonlóan magas színvonalu székfoglalót

A Spuller-féle fényírdát átvettem, hol készülnek matt, platin, sépsia és fényes fényképek és I. lapok, a mai kornak megfelelőleg. Kérem a közönség becses pártfogását továbbra is,

Csengeri Piroska.

tartott dr. Darkó Jenő a filologia tanára a görnyelvnek külföldön és hazánkban a művelődésre való hatásáról. Dr. Darkó előadása is általános figyelmet keltett.

Mindkét székfoglaló lezajlása után Pápay József intézett buzdító szavakat az ifjúsághoz, különösképpen a bölcsészeti szak hallgatóihoz, mely után Jászay Viktor dr. akadémiai rektor beszélt még — fejtegetvén Debreczen társadalmának kötelességeit a főiskolával és az egyetem iránti törekvéssel szemben. A szép ünnepély a déli órákban ért véget.

— Nyilvános nyugtató és köszönet. Az iparos tanonciskola téli szakirányú tanfolyamán az arra minden tekintetben érdemes megjutalmazásra a különböző forrásokból származó következő összegek szolgálták: Debreczen sz. kir. város ipariskolai alap-pénztárából jutalomkönyvekre 30 korona, ugyanonnan a jutalmazási alap kamatjából 28 korona 10 fillér, a Debreceni Első Takarékpénztár adományából 10 korona, az István gőzmalom adományából 8 korona, Biczó Gyula építőmester ur utján az Építő iparosok alapítványának egy évi kamata 25 korona, Biczó Gyula ur 5 korona, az Ipartestület Előjárósága 15 korona, Csapós János kőművesmester ur 10 korona és a jutalomkönyvek százalékából 2 korona 64 fillér. Fogadják a kegyes adományozók a tekintetes felügyelő-bizottság és a megjutalmazottak nevében hálas köszönetemet. Dóczy Geon iparisk. igazgató.

— Kezdődik az iskola. A nagy vörheny és kanyaró járvány miatt az iskolák tudvalevőleg mindezideig zárva voltak. A tilalom e hó 29-éig szól, a mikor újra megnyílnak a tudomány csarnokai.

HIREK.

Tanár beiktató-áldomás.

— Ünnepi vacsora a Royalban. —

Csütörtökön délelőtt a kollégium disztermében két fiatal tudós tanárt iktattak be az akadémiai tanszékebe. Lapunk más helyén számolunk be dr. Pápay József és dr. Darkó Ernő tanár urak székfoglalásáról, itt az áldomás lefolyását közöljük, melyet csütörtök este tartottak tiszteletükre. Régi magyar szokás az áldomászás, tehát a tanár urak „*czivisi sorba való*” avatása sem eshetett meg „*tányércsördülés*” nélkül. Mert mostantól kezdve — bárha ugyis mondják, hogy a tudománynak nincs hazája! — tarthatják is magokat ezen várososhoz tartozó hű polgároknak. Rokonszenves egyéniségek biztosítéka annak, hogy minden vonalon szeretettel fogadják őket, hacsak magokat elszigetelni, vagy *klikkhez* fűzni nem akarják.

Az áldomástételén jelen voltak névsorából az is kitűnik, hogy sokan hiányoztak olyanok, kiknek megjelenésükkel is *példázni* kellett volna, miszerint nekik is *örömnünnep*, midőn városunk értelmisége olyan férfiakkal gyarapodik, mint Pápay és Darkó tanár urak?

Am, a csütörtök esti fehérasztal gárdája leginkább a kollégium tanárai közül került ki. Egyik-másik politikai céllal „*kiélezte*” beszéd után szinte úgy éreztük, hogy még mindig tart a vidám kortesvilág s mi most egy *Degenfeld-párti* vacsorát élvezünk... Node, ne tessék a legrosszabbat gondolni! Mindenki maga fizette a — *vacsoráját*.

Dikciókban sem volt hiány. Ennyi dikcióval még talán Szerbiában sem mentették a hazát? Ami az elhangzott dikciók értékét és színvonalát illeti, az igazat megvallva, a mi orrunkat agyész felütötte a pazar *tömjénzag* és *füst*. Annnyira *dicsőkedő* kedvben voltak itt az urak — *egymás iránt*... Am nem bocsátkozunk bírálatásba, nehogy bárki is félreértse sorajnkat. Hisz ami *hamis hang* kitetszett némelyik dikcióból, azt is helyreütötte a Magyarai Imréék pompás muzsikája. Határozottan jobban

is sikerült volna az este, ha *kevesebbet* beszélt volna némelyik ur, de *többet muzsikált* volna a Magyarai-banda...

A vacsorán résztvevők névsorát itt adjuk: Eröss Lajos püspök, Wessprémy Zoltán főispán, gróf Degenfeld József főgondnok, Hegedüs István és Petz Vilmos budapesti egyetemi tanárok, Kovács Gyula alispán, Szele György lelkész, Géressy Kálmán tankerületi főigazgató, Szávay Gyula ker. és iparkamarai titkár, a V. H. O. Sz. elnöke, dr. Czeglédy Mihály megyei tiszti ügyész, Márk Endre az ügyvédi kamara elnöke, Roncsik Lajos városi főszámvevő (de nem a város képviselőtől), Székely Ferencz kataszteri felügyelő, dr. Kardos Samu ügyvéd. Az akadémiai és főgimnáziumi tanárkar tagjai közül: Orosz István, Karai Sándor, Erdős József, Gulyás István, Balogh Ferencz, Jászi Viktor, Török Péter, Csiky Lajos, Nagy Zsigmond, Csűrös Ferencz, Tóth Lajos, Tóth Károly, Nagy Elek, Peczkó Ernő, Psenyeczky Nagy Zoltán, Nyáry Béla, Ferenczi Gyula, Szeremley Béla, Sáss Béla, Ozory István, K. Szabó József, Pap Károly, Nagy Gyula, Kardos Albert a főreáliskolából, Móricz Pál hírlapíró és kiket a legélen kellett volna említeni, a méltán ünnepelet két rokonszenves tanár, Pápay Károly és Darkó Béla urak.

Az áldomásttartó beszédek.

Az első felköszöntőt régi magyar szokás alapján, mint első papi ember Eröss Lajos püspök mondotta. Keresztelő paphoz hasonlított magát, a jelenlevő Hegedüs és Petz Vilmos egyetemi tanár urakat a két felavatott akadémiai tanár *keresztapjának* jelölte meg, akik most azután felelősséggel is tartoznak a *keresztfiaikért*.

Hegedüs István: Állok elébe!

Eröss Lajos: Mert ilyen család tagjának lenni, mint a kollégiumi tanár kar családja, tisztesség, ámde a tisztesség kötelességekkel is jár. Szükséges, hogy a professzori testület tudjon lelkesedni az ideálizmusért. Kívánja, hogy a felavatottak legyenek olyanok e téren is, mint a keresztapjaik.

Jászi Viktor a főgondnokra és püspökre üritette poharát, mint akik a bölcsészeti fakultás kiépítésén oly buzgón fáradoztak és a harcban előjártak. Majd felszólalása alkalmából helyén valónak látta rámutatni azokra is, akik — szerinte — az egyetem kérdésénél agályoskodtak, gondokba merültek, kishitűek voltak.

Hegedüs István a két új tanár érdemeinek méltatásával foglalkozott beszéde derekán. Azt kívánta, hogy teljesen függetlenül, igazi kálvinista egyetemet alapsanak a debreczeniek. A Ferenczi Gyula beszéde szintén az egyetem kérdése körül forgott, míg Tóth Károly jogi dékán a főiskola nevében szólalt. Ez volt az estének *egyetlen felszólalása*, amelybe *személynek a dicsőítése nem volt belevonva*. — Tóth Károly fejtegetvén az egyház és a főiskola közötti kapcsolatot, mely kapcsolóból hajdan a főiskola régi dicsősége volt, — jelenleg jövő fejlődése van megalapozva; mert az igazi hit értelmi alapon levő meggyőződés. Az igazi kálvinista hit nem ellensége a szabadkutatásnak, a tudományok szabad művelésének. Am kell, hogy hitet és tudást a *magyar nemzeti érzés kapcsolja össze*. Azért *sem a hitelenségnek, sem a hazátlanságnak nem szabad kaput nyitni* a főiskolában, egyházban, mert letöri a magyar kálvinista egyház erejét. Ohajtja, hogy igazi kálvinista hitben, kálvinista tudással és igaz magyar nemzeti érzéssel erősítsék meg lelküket pályatársai.

Karai Sándor a vallás- és közoktatásügyi kormány politikáját bírálta. Hogy már a multban elhanyagolták a nagy magyar alföld kulturáját, a középiskolák felállításánál a nemzetiségi vidékeknek kedveztek. Ugy látja, hogy most a debreceni egyetem létesítésénél is magára marad az alföldi magyar kálvinista társadalom. Illő tehát, hogy ezen alkalomból is hivatkozzék erre az áldozatkész társadalomra. E tekintetben nemcsak Debreczen, de Hajdúvármegye társadalmát is számba vette és egy kalap alatt poharát üritette a főispánra, alispánra és a város képviselőtében megjelent

tanácsnokra. (Bár itt tévedés forgott fent, mert Roncsik főszámvevő, mint magánszemély érdeklődött az áldomás iránt. Szerk.)

Degenfeld József gróf, mint „*öregember*” („nem vén ember” Szerk.) visszatékkintett az egyetem érdekében megindult kezdeményező mozgalmakra. Fogadást tett, hogy elnökségével együtt, a püspökkel együtt továbbra is lelkén viseli ezt a nagy ügyet, ha mindjárt lépésről-lépésre is kell megvalósítani azt. Miután még a megjelent tanárok támogatását is kikérte, a vendég tanár urakat élte. — Erdős József illatos szöbokrétát kínálván fel beszéde kezdetén a főgondnoknak, beszéde végezetével az összes kollegiumi tanárok nevében a tudós fővárosi tanárukat élte. — Nagy hatást keltett az Orosz István felszólalása. Eötvös Károlyi csapongással, amelynek azonban az Orosz István eredetisége és szelid derűje kölcsönzött lekötő báj, a kollegiumi tanárkar belső életéről, viszonyairól mondott érdekes beszédet. A tréfás szavak leple alatt elsírta a régi egyetértést, a régi összetartást, a régi kedélyt, midőn még nem kerültek egy szembe az intézetek ellenérdekei a tanári kar szaporodásával. — Mert kérem alásan! mondotta Orosz, úgy érzem én magamat ma, mint az eszkimó a hazájában. Szaporodnak az eszkimók!... bocsánat: tanárt akartam mondani és fogy a foka... Hol fájdalmas hurokat pedző, hol kitérő derüt keltő beszédének végén igazi „Orosz Istvános” merészfordulattal az erélyes Jászi Viktor akadémiai rektor professzorra üritette poharát.

Darkó Ernő maga, mint székfoglaló társa nevében rokonszenves, meleg beszédben köszönte meg a jme nyílvánult szeretetnek tapasztalt különféle elei. Mint a tanítvány meghatottságával fejezte ki Hegedüs és Petz tanárok iránti örök háláját. Végül gavallérhoz illőleg Petz Álmosnéra emelte poharát, aki most férjét — fáradságot nem sajnálván — a tudományok debreczeni berkébe is lekisérte.

Hegedüs István még egy felköszöntőt mondott. A kollégium fiatalságát élte, kívánván, hogy a magyar érzésben soha, senkivel ne paktáljanak. Legyenek olyanok, mint az a 300 debreczeni diák, akik annak idején a Thököly szabadságharcához csatlakoztak s akiket az általa tanulmányozott régi jészuita latin költeménye szerint levágtatott és fegyverrel pusztított el Károlyi László, mert az uralkodóház iránti „*perfidiaival*” és „*eretnkséggel*” is vádolták őket. Másol nem tudta idáig kikutatni a debreczeni 300 tógás diáknak a történetét, amelynek megírása költői tollra volna érdemes! Azért olyan debreczeni egyetemre emeli poharát, melyben mindig akad 300 ilyen önfeláldozó debreczeni tógátus diák.

Sinka Sándor és Karai Sándor „*zárszavai*” szónoklatai után befejeződött az áldomástartás. Szétoszlottak a vendégek.

Sinka Sándor, majd Karai Sándor záró szónoklatai után (Karai a kormány „*másik*” jelenvolt képviselőjét Géressy Kálmánt köszöntötte fel, — be is fejezték az áldomástartást. Szétoszlottak a vendégek, ekkor tudakolta Orosz István Balogh Ferencz nagytiszteletű urtól:

— Ferencz bátyám, hát valjon ez az Erdős Józsi hová tünt el?

— Miért kérdi ősém?

— Hm! Egyet nyelt Orosz István ur. Hm! Félek, még valamiféle rossz társaságba elegyedek ez a Józsi... máhogy a galambszelidségéről közismert Erdős József nagytiszteletű ur, aki egy másik társasággal tényleg be is húzódott a — Hungáriába.

Elfogták a guti rablógylkóst.

— Egy volt pincér büne.

Ma este Nyirábrányból erős csendőri fe-dezet mellett egy alacsony, sápadt arcú, zül-lött külsejű fiatalembert hoztak be Debreczenbe, az ügyészség fogházába. Betuker Györgynek hívják, arcának minden vonása vérszomjas gon-noszságot árul el. Rettentő bünnel is van vá-dolva, a gutti erdőben történt rablógylkosság

Répa-, Luczernamag és Fümagvak, Mész, portland- és román cement, gáz- és kőolajkátrány, carbolineum leg-olcsóbb napi árakban kapható

Deutsch Albert és Fia

fűszerkereskedéseikben

◀▶ Hatvan- és Péterfia-utca. ▶◀

elkövetésével. Elfogatása igen érdekes körülmények között történt.

E hó tizenhatodikán a szatmári vonatra Nánáson felült ez a Betuker György. Erősen itt az állapotban volt és a kupében belekötött az utasokba. Végre is csendőrt hívtak, hogy megszabaduljanak tőle. A vonaton éppen két szatmári csendőr utazott, ezek láttára Betuker megrémült és első mozdulata is az volt, hogy benyult a kabátja zsebébe és a pad alá dopott egy csomagot. A csendőrök figyelmét ez nem kerülte ki, felvették a csomagot és legnagyobb bámulatra egy egész rakás bankópénzt, körülbelül 2400 koronát találtak benne. Gyanus volt, hogy a rongyos ruházatu utasnál ennyi pénz van, megkötötték tehát és bekisérték még aznap este Debreczenbe, amiről annakidején beszámoltunk.

Közben mindjebben feléje terelődött a gutti rablógyilkosság gyanuja. Bakó Anbrásné gyilkosa után e nyiracsádi csendőrség nyomozott, mely kivitte Betukert a helyszínre és valótóra fogta. Betuker elmondta, hogy ezelőtt pincér volt, de most nincs állása és anyjánál Biharnagybajomban él. A 2400 korona eredetére nézve már nem tudott felvilágosítást adni és nagy zavarba jutott. Előbb azt mondta, hogy anyjától kapta egy adósság kifizetésére, később pedig azt, hogy lelte. Azonban egyik állítást sem tudta beigazolni és még édesanyja is terhelő vallomást tett ellene. A fiu, ki még alig 19 éves, elvetemült természetű, az utóbbi időben csavargásból és kisebb lopásokból tartotta fenn magát.

A gyilkosságot megelőző napon a guti erdőben csatangolt s habár mindent tagad a bizonyítékok ellene szólnak. Ma már a csendőrök befejezték a nyomozást és a bűnjeleket, köztük azt az éles baltát, mellyel a tettes Bakó Andrásné fejét széthasította, beszolgáltatták az ügyészséghez. A vizsgálóbíró holnap fogja Betuker Györgyöt kihallgatni.

— **Dr. Kiss Pál felgyógyult.** Dr. Kiss Pál, néhai Kiss Áron püspök kiváló fia tudvalevőleg Udvarhelyvármegye főispánja mellett teljesít szolgálatot. Néhány héttel ezelőtt részvétellel irtuk meg, hogy súlyosan megbetegedett Kiss Pál, úgy hogy hazahozták az édesanyjához. Válságos volt a betegsége, de már felkelt a betegágyból, sőt a márciusi napos időben már kint is sétálgatott.

— **Üdülő debreceniek.** Mint *Abba-ziából* értesülünk, kedden érkezett meg oda *Bakonyi Samu*, városunk népszerű országos képviselője nevével, hogy kipihenje a szerencsésen kiállott operáció fájdalmait. Abbaziában a fürdő vendégek névsora különben is sok debrecenit tüntet fel. Legutóbb a következő vendégek lettek bejelentve: *Szávay Gyula* kam. titkár, *Zádor Lajos* kir. tan. és leánya, *Györffy Aladárné*, dr. *Vajda József* és neje, *Leszkay Ferenc* és neje, dr. *Balkányi Kálmán*, *Fisch Ignác*, *Láng Sándorné*.

— **A debreczeni munkásgimnázium** következő előadását 1909 március 27-én tartja meg a bábaképzőintézet előadó termében. Az előadás tárgya: A nemzeti sülyedés korszaka, 58 vetített képpel. Előadó: *Zalai János* dr. Kezdeté este 8 órakor.

— **Apagyilkosság Nánáson.** Megdöbbentő részletekkel bíró bűntudgyben indított vizsgálatot a debreceni kir. ügyészség. Apagyilkosságról van szó, amely pár nappal ezelőtt Hajdunánáson történt. Vetési Miklós 62 éves nánási kőműves az áldozat. Az öreg ember együtt lakott fiával Vetési Miklós asztalos legénnyel. E hó 20. este részeg állapotban összepereltek és Vetési Miklós előbb egy nagy karóval, majd mikor az öreg védekezésből megütötte, baltával támadt az apjára és addig ütötte míg a szerencsétlen ember összerogyott, Vetési Gábor rendkívül súlyos sérüléseibe mára

virradóra meghalt. Holttestét az ügyészség reedeletére felfogják boncolni. A gyilkos fiut csendőri felügyelet alá vették. Tettét nem tagadja, de azzal védekezik, hogy a veszekedést az apja kezdte és ő anyira ittas volt, hogy azt sem tudta mit csinál.

— **Életunt asszony.** Ma délben a József kir. herceg-utca 4. szám alatt öngyilkossági kísérletet követett el egy fiatal szép asszony, Mandel Sándorné. Mandel Sándor festő 80 éves felesége. Megelőzőleg heves szóváltásba keveredett férjével és eközben előrántott egy borotvát és balkezén az ütőret felvágta. A sok vérvesztés miatt ájultan rogyott össze, mignem az előhívott mentők első segélyben részesítették és beszállították a kórházba. Itten magához tért és a rendőrség kihallgatta. Szócs rendőrbiztos előtt az életunt asszony azt vallotta, hogy szerencsétlen házaselete miatt keseredett el. Ma délben, mikor férje hazatért, felszólította, hogy váljanak el. Mandel erről hallani sem akart, mely után az asszony elkövette az öngyilkossági kísérletet. Mandelné állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Lezuhant a háztetőről.** Munkássors érte Erdei Ferenc 27 éves bádogos inast. A fiu a Simonffy-utca 30. szám alatt dolgozott a tető javításán. Munkaközben, reggel 9 óra tájban a tetőn megcsuszott és a több méternyi magasságból lezuhant a földre, hol eszméletlenül terült el. A balkarja és lába eltört és azonkívül is súlyos zúzódásokat és sérüléseket szenvedett. A mentők a kórházba szállították. Állapota nagyon súlyos, sőt válságos.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, ismerősök, jóbarátok és a n. é. közönség minden tagjai, kik felejtethetlen jó férjem, gondos édes apánk, szerető nagy és dédnagyapánk néhai polgár id. Erdey Pálnak f. hó 26-án d. u. 3 órakor történt végtisztesség tételén való megjelenésök által, mérhetetlen fájdalomukat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezuton hálás köszönetünket. Özv. id. Erdey Pálné Szilágyi Zsuzsánna és gyászoló családom nevében is.

— **Találtatott** egy kézi pénztárca néhány fillérrrel, egy drb. létra, egy láda ásványvizes üvegekkel, és két drb. pénztárca bizonyos összegű pénzzel; igazolt tulajdonosa átvetheti a belvárosi rendőrkapitányságnál.

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreczeni „István“ gőzmalom és a debreczeni Első Takarékpénztár r. t. Igazgatósága 20—20 koronát juttatott a Főisk. Gyorsiró Egyletnek, amelyért fogadják a nevezett két Társulat hálás köszönetünket. A főiskolai gyorsiró Egylet nevében: Venetiáner Sándor elnök, Vass Károly j. főjegyző, okl. gyorsírás tanító.

— **Dr. Tihanyi Béla** az összes gyógytudományok tudora, Korányi tanár belklinikájának volt orvosa, belgyógyász. orr, gége és fül orvos rendel. d. e. 8—10-ig és d. u. fél 3-tól 4 óráig Piac-utca 73. sz. alatt.

— **Valódi angol és solingeni acél zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek beszerzésére legjobban ajánljuk Mentze Henrik áruházát Kossuth-utca 4-ik szám.**

— **Uraktól levetett ócska ruhákat** igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen, Bádogos-utca 1.

— **Tajtékpipák,** acélhangu hermonikák, cipők, csizmák, kézi és ládakofferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szereshetők be a „Munkás bazár“-ban Bádogos-utca 4. szám.

— **Olcsó és előnyös feltételek** mellett törleszthető kölcsönöket folyósít a „Kereskedők és Iparosok Hiteiszövetkezete“ (Csapó-u. 1.)

— **Ügyes varróleányok** felvétetnek Fenyő Sándornénál Zugó-u. 6. sz.

— **Czimbalom** Pedálos remek csengő hangal melynek értéke 360 kor. alig használt sürgős elutazás végett 130 kor.-ért azonnal eladó Cserepes-utca 11. sz.

— **Jó megjelenésű egyén,** ki helyi ismerettel bír, kiadóhivatalunk részére felvétetik.

— **Száraz vágott tűzifa** 100 kilogrammonként 1 frt 20 kr. Vadásznál Varga-utca 35. Telefon 488.

— **Uri családnál** bent étkezésre és kihordásra kiűnő házikoszt kapható. Verbőczy-u. 14. sz. alatt az udvari lakásban.

— **Törek szalma** 10 ezer vályoghoz megfelelő mennyiség megvételre kerestetik. Cim Tégláskert I. járás 90. szám.

— **Pénc-, szivar-, cigaretta-tárcák** női kézi-táskák, uti bőröndök és utazókiosarak a legolcsóbbak Mentze Henrik áruházában.

TÁVIRATOK.

Kossuth Bécsbe megy.

Budapest, március 26. Kossuth Ferenc állapotaiban öröndetes javulás állott be. Ha a javulás tartós lesz, akkor már a jövő hónap elején felmehet Kossuth Bécsbe, hogy a kankérdésben a döntő tárgyalásokat bevezesse.

Wekerle a döntés napjáról.

Budapest, márc. 26. Rakovszky Béla ma sürgős interpellációt akart bejegyezni a külügyi kérdéstről, még pedig olyan értelemben, hogy a kínos válságot, a szerb huzavonát illetékes helyen szüntessék meg és a magyar kormány használja fel alkotmányos befolyását, hogy a kérdések végre-valahára energikus megoldást nyerjenek. *Wekerle* miniszterelnök azonban még megelőzőleg megnyugtatta az interpellálni kívánót, hogy a döntés nem várhat magára sokat és 3—4 nap alatt okvetlen bekövetkezik.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, március 26.

Kornfeld Zsigmond báró, a tőzsde elnökének temetése miatt a forgalom csak délután indult meg, tehát déli zárlat nincs.

Ujdonság! Szabadalmazott legujabb szerkezetű! MAGASNYOMÁSÚ NYERSOLAJMOTOR és SZIVÓGÁZ-MOTOROK LŐERŐ óránként 1—2 fill. BENZIN GŐZMOTOROK és LOKOMOBILOK. Legjobb minőség! Jótállás! Olcsó árak!

E. PLEWA MÉRNÖK & CO. MOTORGYÁR Bécs (Wien), XVII/3., Wattgasse 78—80. Iroda: Budapest, Nádor-utca 35. és Báthory-utca 1.

Festék-, lakk- és kencze

szükségletét legolcsóbban

Blumberger Gyulánál

2709   szerezheti be

Hatvan-utca 13-ik szám.

Legelőjeleltőbb kerékpár.

Legelőjeleltőbb kerékpár.

HELICOL-PREMIER

Minden tőlünk származott kerékpár **első-rangu gyártmány.**

- .. **Megbízható konstrukció.** ..
- .. **Legfinomabb kiállítás.** ..
- .. **Könnyű működés.** ..

Gyárainkat egyesítettük COVENTRY ÉS DOOS cég alatt.

A világ legnagyobb kerékpár-gyárosai.

Debreceni képviselőnk:

KESZLER A. Széchenyi-utca.

**A Petőfi-téren lévő
Széchenyi kávéházat és szállodát
megvettem.**

**Ünnepélyes megnyitás
csütörtökön április 1-én,**
Kiss Gyula zenekara közreműködése mellett.
Megnyitás napján

■ **nagy ingyenes villamos színház.** ■
Minden szombat, vasárnap és ünnepnapokon
ingyen mozza előadások.

Belépti-díj nincs. Az étel és ital árak
nem emeltetnek.

Kitűnő szállodai ellátás. Jó magyar
koszt. Tisztán kezelt borok. Kőbányai sör.
Pontos kiszolgálás. — **Nyitva naponta
reggel 5 óráig.** Hideg és meleg ételek
és italok egész éjjel kaphatók.

Szíves pártfogás kér tisztelettel!

Németh Mátyás,

a Széchenyi-szálloda tulajdonosa.

Eladó süldők és el- adó bor.

Csiha Sándor nagybányai gazda-
ságában 100 drb. 13 hónapos vészen
átment süldő eladó.

Ugyanott 300 hektó 1908-ik évi
termés, valamint ó-bor is méltányos
áron eladó, esetleg kis tételekben is. 2711

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukor-
betegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.
Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Salnye-Lipőzei
Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsrakpart 8.

Telefon 5.

Telefon 5.

Aratógépeket,

kévekötő, marokrakó és fűkaszállókat a legtelje-
sebb felelősség és kedvező fizetési feltételek
mellett szállít olcsóbban, mint bárhol

BAGI ISTVÁN

gazdasági gépműhelye és gépraktára

mint szakértő iparos, díjmentesen felszereli és
munkába állítja. Ajánlja továbbá saját talmányu
szántóvető tengeri-gépeit csekély 25 koronáért da-
rabonként és általában a legolcsóbb bevásárlási
forrás gazdasági gépekben.

Tisztelettel:

Bagi István.

2266

Tessék ajánlatot kérni.

A Szent-Anna és Battyányi-u.
sarak házban

egy üzlethelyiség

esetleg lakással együtt

még mindég kiadó.

Szép mellett

dus keblet érhet el minden nő bár-
milyen korban egy hónap alatt biz-
tosan dr. DAVYSON világhírű ke-
belkremje által. Egyetlen szer a nők
mellének gyors kifejlesztésére és
kerék kemény, telt és jól kifejlesztett
kebel elérésére. Garantált ártalmat-
lan külső gyógymód meglepően reális
és bámulatos hatással. Egyszerű be-
dörzsölés elégséges. Egészségre tel-
jesen ártalmatlan. Számos hálairat.
Egy tégely a sikerre elegendő, ára
5 frt. Postai szétküldés utánvétellel
vagy bankjegy beküldése után

2546

GANIBAL B. M. vegyész által Wien III.

ELADÓ BIRTOK.

Szabolcsvármegyében, Levelek-Magyon (a **Kende Sándor**-féle)
1150 kat. hold jó minőségű

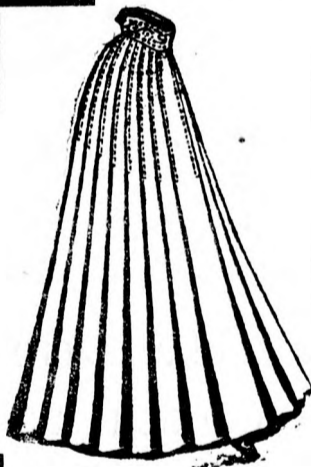
■ **homoki birtok** ■

80 hold dohány-engedéllyel, a birtokhoz tartozó s 720 hl. szeszkontingenst
élvező, elsőrendű gépekkel felszerelt **mezőgazdasági szeszgyárral**
és **olajmalommal** együtt kedvező feltételek mellett

■ **eladó, esetleg bérbe kiadó.** ■

A birtokon modern uri lakás és megfelelő gazdasági épületek van-
nak. Vevő 345.000 koronás 4³/₄%-os amortizációs kölcsönt átvállalhat.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos: **DEBRECENI ELSŐ TAKARÉPKÉZTÁR.**

Divatós angol alj 5 kor.

Uj női-divat áruház

a m. k. Főposta mellett.

2721

ü. v. Rózsa Lajos.

Tavaszi újdonságok remek választékban.
Leány-kabátka. Costüm. Pongyola. Raglau.
Paletó. Kimónak. Olcsó árak. Szolid kiszolgálás.

Kiadó nyaraló.

Sesta-kerti villa, parkkal ellátva, nagyon közel a
helyi vasuti megállóhoz

Kiadó.

Értekezni lehet **Dr. Márton Kálmán** ügyvéd
urnál.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospécsi országut mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet Dr. Márton Kálmán ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

Aki

állást keres vagy kínál, venni vagy eladni akar, általában eredményesen hirdetni, illetve hirdetéseket szembe-tűnő formában és a célnak leginkább megfelelő legalkalmasabb **újságokban** v. **folyóiratokban** elhelyezni óhajt, az mindenkor tárgyilagos tanácsban és lelkiismeretes legolcsóbb kiszolgálásban részesül

JAULUS ÉS TÁRSA
(Haasenstein és Vogler)

BUDAPEST, 5., DOROTTYA-U. 9. SZ.

Legrégibb még 1855-ben alapult

hirdetési iroda által. ::

Telefon: 34-45.

Telefon: 34-45.

Donoqán és Somossy
Debreczen,
Kistemplombazár.

Meglepő szép
tavaszi újdonságok
érkeztek

női divatkelmékben, Voile de laine,
selyem szövetek, ruha vásznakban.

Óriási választék napernyőkben

LEGKITÜNÖBB

MINŐSÉGŰ

DIESEL

MOTOROLAJ, UGYSZINTÉN NYERSOLAJ LEGOLCSÓBBAN BESZEREZHETŐ:

UNGÁR ADOLF

A „PETROLEA” NYERSOLAJIPAR R. T.
VEZÉRKÉPVISELŐJÉNEL ::

KASSÁN.

LEGNAGYOBB-SZÜLŐLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM

TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL N.

TERJEDELMÉ 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia=utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állíthasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és báli meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.